

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie „skutecznego zarządzania odnowioną strategią lizbońską”

(2009/C 175/03)

Pismem z dnia 11 czerwca 2008 r., adresowanym do Dimitrisa DIMITRIADISA, Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zwróciła się do Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego o opracowanie opinii rozpoznawczej w sprawie

skutecznego zarządzania odnowioną strategią lizbońską.

Dnia 25 maja 2008 r. Prezydium Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego powierzyło przygotowanie opinii w tej sprawie Sekcji ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej.

Mając na względzie pilny charakter prac, na 449. sesji plenarnej w dniach 3–4 grudnia 2008 r. (posiedzenie z dnia 4 grudnia 2008 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wyznaczył Susannę FLORIO na sprawozdawcę generalnego oraz stosunkiem głosów 100 do 5–2 osoby wstrzymały się od głosu — przyjął następującą opinię:

WSTĘP

W czasach wielkiej niepewności potrzeba długoterminowej wizji, spójnych strategii politycznych i uczestnictwa wszystkich zainteresowanych stron. Strategia lizbońska zapewnia nadrzędne ramy umożliwiające Unii Europejskiej mówienie silniejszym jednym głosem na scenie światowej.

Aktywniejsze zaangażowanie zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego pozwoli uwolnić ukryty potencjał. Koncepcja i wdrażanie strategii dowodzą, że powinna ona stanowić mieszankę podejścia oddolnego i odgórnego. Właściwe zarządzanie strategią lizbońską powinno zostać wykorzystane do wspierania zbieżności między dziedzinami polityki, wzrostem gospodarczym i zatrudnieniem.

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Strategia lizbońska stanowi projekt dla całego europejskiego społeczeństwa, pozwalający mu stawić czoła wyzwaniom zglobalizowanego świata. EKES uważa, że w związku z obecnym kryzysem na rynkach finansowych i wynikającymi zeń konsekwencjami gospodarczymi i wzrastającą niepewnością bardzo istotne pozostają: konkurencyjność europejska, zrównoważony rozwój i spójność społeczna. Komitet podkreśla, że trzy filary agendy — wzrost gospodarczy i zatrudnienie, spójność społeczna oraz zrównoważony rozwój — wymagają ciągłego interaktywnego i wyważonego podejścia.

1.2 Niniejsza opinia jest przede wszystkim odpowiedzią na wniosek Komisji Europejskiej ⁽¹⁾. Dotyczy zarządzania strategią lizbońską i stanowi kontynuację wcześniejszych przyczynków zarówno EKES-u, jak i organizacji społeczeństwa obywatelskiego UE, do procesu lizbońskiego.

⁽¹⁾ Margot Wallström, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej, w piśmie z dnia 11 czerwca 2008 r. do przewodniczącego EKES-u Dimitrisa Dimitriadisa wniosła, by EKES opracował opinię rozpoznawczą w sprawie strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Ta prośba Komisji do EKES-u jest zgodna z ogólnym upoważnieniem z wiosennego szczytu w 2008 r., na którym Rada „zwraca się do Komisji i państw członkowskich o większe zaangażowanie odnośnych stron zainteresowanych w proces lizboński”.

1.3 Komitet zwraca uwagę, że strategia wymaga odpowiedniego poparcia rządów krajowych, i z tego względu podkreśla, że mają one polityczny i moralny obowiązek uzgadniania i planowania reform wspólnie z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Jest niezwykle istotne, by zainteresowane strony z sektora pozarządowego państw członkowskich mogły w pełni uczestniczyć w ustalaniu harmonogramu procesu lizbońskiego. Krajowe rady społeczno-gospodarcze (RSG) lub podobne organizacje społeczeństwa obywatelskiego powinny odgrywać w strategii lizbońskiej rolę, jaką krajowe ustawodawstwo i praktyka przypisują im w tym zakresie ⁽²⁾.

1.4 Między państwami członkowskimi występują istotne różnice pod względem zarządzania strategią. W niektórych z tych państw procedury konsultacyjne i informacyjne są dobrze zorganizowane, w innych wymagają znacznych ulepszeń. Należy też zachęcać do wymiany wzorców. Stąd EKES odbywa misje rozpoznawcze w państwach członkowskich, aby dyskutować z podmiotami społeczeństwa obywatelskiego o wymianie najlepszych praktyk i wdrażaniu reform ⁽³⁾.

⁽²⁾ EKES pragnie zwrócić uwagę, iż w żadnym wypadku nie ingeruje w obowiązujące procedury konsultacji i kompetencje partnerów społecznych w państwach członkowskich ani nie kwestionuje ich legitymacji.

⁽³⁾ Przedstawiciele z Francji, Hiszpanii, Belgii i Holandii dali wyraz swojemu zadowoleniu ze sposobu zarządzania procesem w swoich państwach członkowskich. Por. wnioski z pierwszej misji przedstawione w załączniku 2.

1.5 EKES podkreśla, że reformy strategii zapewniają obywatelom istotną stabilność gospodarczą i społeczną oraz spełniają cele związane ze zrównoważonym rozwojem. Różne podmioty sektora publicznego i prywatnego, z myślą o dobrobycie obywateli Europy, powinny określić swoje zadania i swój wkład, łącząc skuteczność ekonomiczną ze sprawiedliwością społeczną.

1.6 EKES uważa za wysoce pożądane, by wszystkie zainteresowane strony (na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym) były bezpośrednio zaangażowane w definiowanie skutecznego zarządzania na odpowiednim szczeblu. Różne poziomy konsultacji wymagają różnych form uczestnictwa i metod pracy.

1.7 Mając na względzie różnice między państwami członkowskimi, Komitet zaleca, by w państwach członkowskich wprowadzono w życie stały dialog z udziałem z jednej strony krajowych RSG, z drugiej strony — partnerów społecznych, z ewentualnym udziałem innych podmiotów społecznych (MŚP, gospodarki społecznej (*) itp.) oraz ośrodków uniwersyteckich lub analitycznych. We współpracę należałoby również zaangażować ośrodki zajmujące się promowaniem spójności społecznej i równych szans.

1.8 Komitet proponuje, by pod koniec każdego cyklu lizbońskiego odbywać konferencję (jako dopełnienie stałego dialogu krajowego) z udziałem zainteresowanych stron i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, aby omówić sukcesy i niedociągnięcia. Ogólnie rzecz biorąc, podkreślanie i promowanie sukcesów i osiągnięć zapewni społeczeństwu lepszą bazę do kontynuowania procesu reform.

1.9 Komitet podkreśla, że potrzebny jest lepszy i bardziej szczegółowy system monitorowania (roli i działań poszczególnych zainteresowanych podmiotów w procesie wdrażania), i proponuje w związku z tym, by powszechniej wykorzystywano model ilościowej i jakościowej analizy porównawczej (por. pkt 2.8), testowany obecnie w niektórych krajach, co umożliwiłoby wzmocnienie roli organizacji społeczeństwa obywatelskiego w procesie wdrażania i monitorowania.

(*) „Gospodarka społeczna opiera się na trzech wielkich rodzinach organizacji: spółdzielnie, towarzystwa wzajemne i stowarzyszenia, przy czym ostatnio dołączono do tej listy także fundacje”, „The Social Economy in the EU”, s. 11, CESE/COMM/05/2005.

1.10 EKES ocenia, że istnieje pilna potrzeba szerzej zakrojonej publicznej dyskusji nad metodologią i różnymi aspektami wdrażania strategii, i wzywa wszystkie podmioty zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego do zaangażowania się w szerszą i bardziej gruntowną debatę nad reformami lizbońskimi na różnych szczeblach. Szczególna rola krajowych RSG lub podobnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego w państwach członkowskich niemających RSG powinna zostać wzmocniona wszędzie tam, gdzie jest ona niewystarczająco rozwinięta. Należy zaangażować także, obok organów odpowiedzialnych za konsultacje z partnerami społecznymi, inne ciała konsultacyjne zajmujące się poszczególnymi aspektami strategii lizbońskiej (krajowe rady ds. rozwoju zrównoważonego, równości szans lub zwalczania ubóstwa).

1.11 EKES uważa za konieczne, by Komisja Europejska i państwa członkowskie przedsięwzięły nowe konkretne środki w celu wzmocnienia wdrażania, stosując różne metody komunikacji, szczególnie komunikacji elektronicznej (identyfikacja najlepszych praktyk, tabele wyników itd.). Należy wspierać współpracę transgraniczną i dzielenie się najlepszymi praktykami.

1.12 Komitet może być użyteczny jako platforma wymiany informacji między krajowymi RSG, partnerami społecznymi i innymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego oraz instytucjami europejskimi, jak również jako platforma wymiany poglądów i doświadczeń między krajowymi podmiotami pozarządowymi. EKES wysoko ceni przyczynki do dyskusji, przedstawione przez krajowe RSG i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

1.13 Komitet podkreśla, że w trakcie opracowywania, wdrażania i oceny KPR krajowi koordynatorzy strategii lizbońskiej powinni w każdym wypadku regularnie współpracować ze wszystkimi wyraźnie określonymi zainteresowanymi stronami. Komitet wzywa rządy państw członkowskich, by wzmogły działania mające na celu informowanie obywateli o wynikach dialogu obywatelskiego i społecznego w kwestii celów lizbońskich.

2. Rola zainteresowanych stron w procesie zarządzania — nowe formy i narzędzia skutecznego zarządzania

2.1 Podczas gdy międzynarodowa gospodarka stoi w obliczu szeregu bardzo poważnych zagrożeń i niepewności, pozytywne nastroje w europejskiej gospodarce znacznie osłabły. W tej sytuacji strategia lizbońska i realizacja wyważonych reform strukturalnych szczególnie zyskują na znaczeniu i konieczne są natychmiastowe rozwiązania.

2.2 Komitet uznaje skuteczne zarządzanie strategią za niezwykle ważne dla jej spójnego wdrażania i podkreśla, że wzmocnienie zdolności działania różnych szczebli (krajowego, regionalnego i lokalnego) może prowadzić do nowych propozycji i rozwiązań.

2.3 EKES odnotowuje, że w wielu państwach członkowskich początkowo postrzegano strategię jako element interakcji między rządami krajowymi a instytucjami UE. EKES, wraz z krajowymi RSG i innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, odegrał kluczową rolę w ulepszeniu zarządzania w porównaniu z sytuacją na początku. Komitet z żalem zauważa, że uczestnictwo nie zwiększyło się w takim samym stopniu we wszystkich państwach członkowskich.

2.4 Krajowi koordynatorzy wdrażania strategii lizbońskiej powinni bardziej aktywnie angażować organizacje społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych w działania i reformy konieczne dla wsparcia strategii lizbońskiej (np. informowanie na czas, wspólne planowanie imprez itd.) i skuteczniejszej informować opinię publiczną o strategii.

2.5 Ścisła współpraca między krajowymi RSG, partnerami społecznymi i innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego przyczyni się do powstania pozytywnych efektów zewnętrznych prowadzonej polityki oraz stworzy nowe synergije. Należy zagwarantować udział wszystkich zainteresowanych stron, w tym przedstawicieli grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji (osoby niepełnosprawne, imigranci itd.).

2.6 Skuteczne wdrażanie strategii wymagać będzie skuteczniejszego wykorzystania finansowania z różnych funduszy UE (funduszy strukturalnych itd.) zgodnie z celami lizbońskimi.

2.7 Skuteczne zarządzanie wielopoziomowe

2.7.1 Potrzebne są nowe i innowacyjne formy zarządzania, aby odpowiednio reagować na globalne wyzwania. Komitet zaleca wprowadzenie w życie *stałego dialogu* (z udziałem krajowych RSG, partnerów społecznych, MŚP, wyższych uczelni, innych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji gospodarki społecznej oraz tych zajmujących się promowaniem spójności społecznej i równych szans dla wszystkich). Dialog taki powinien pomóc w identyfikacji trudności związanych z procesem wdrażania i w promowaniu nowych zachęt w dziedzinach, w których odnotowano słabszy rozwój. W ten sposób krajowe RSG i podobne organizacje mogą przyczynić się do formułowania propozycji rozwiązań zgłoszonych problemów.

2.7.2 Taki stały dialog, w krajach, w których będzie to uznane za konieczne, mógłby służyć za narzędzie skutecznego zarządzania wielopoziomowego we współpracy z urzędem krajowego koordynatora wdrażania strategii lizbońskiej. Mógłby pomóc w ocenianiu działań podejmowanych w każdej priorytetowej dziedzinie (na podstawie zaleceń Komisji dla poszczególnych krajów), wykorzystując ewentualnie system ilościowej i jakościowej analizy porównawczej na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym (por. pkt 2.8). System ten może być też pomocny przy transgranicznych analizach porównawczych.

2.7.3 Podczas spotkań między Komisją Europejską, partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i różnymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego powinna zostać zagwarantowana *przejrzystość* (dostęp do danych, przestrzeganie terminów).

2.7.4 Jednym z instrumentów, który mógłby się okazać przydatny we wdrażaniu agendy lizbońskiej, jest *otwarta metoda koordynacji*. Komitet wielokrotnie podkreślał, że metodę tę można by stosować wydajniej. Przyczynić się do tego może nowo wprowadzone podejście oparte na „wspólnych zasadach”⁽⁵⁾ i umożliwienie społeczeństwu obywatelskiemu udziału w formułowaniu, a nawet negocjowaniu celów strategii lizbońskiej na szczeblu europejskim. W obecnej trudnej sytuacji finansowej i gospodarczej rządy i zainteresowane strony powinny jednak podjąć dalsze kroki w celu ustalenia lepszych celów.

2.7.5 Zainteresowane strony powinny opracować nowe metody dzielenia się najlepszymi praktykami: wielopoziomowe sieci kontaktów obejmowałyby dwustronną wymianę informacji pomiędzy poszczególnymi szczeblami władzy, natomiast transgraniczne cele byłyby wytyczane w wyniku ścisłej współpracy między sąsiadującymi ze sobą obszarami w dwóch lub w większej liczbie państw członkowskich.

2.8 Ilościowa i jakościowa analiza porównawcza

2.8.1 Wśród wielu różnic między państwami członkowskimi istnieją też rozbieżności w sposobie gromadzenia danych do wskaźników strukturalnych. Należy znaleźć sposoby i środki, aby zdobywać obiektywne, spełniające wysokie standardy informacje na temat wskaźników w poszczególnych państwach członkowskich. W tym celu jeszcze bardziej pożądanym jest zacieśnienie relacji istniejących między właściwymi agencjami (np. krajowymi urzędami statystycznymi), co stara się robić Eurostat i co ma służyć poprawie niezbędnej wspólnej podstawy danych statystycznych. Dane te muszą być powszechnie dostępne, a dyskusje nad wyborem kryteriów — możliwie przejrzyste.

⁽⁵⁾ Metoda „wspólnych zasad” koncentruje się na konkretnych tematach, w przypadku których państwa członkowskie chcą osiągnąć postęp, nawet jeśli kompetencje UE są ograniczone, zob. opinia EKES-u w sprawie nowego programu działania UE w dziedzinie społecznej, Dz.U. C 27 z 3.2.2009, s. 99

2.8.2 Ilościowa i jakościowa analiza porównawcza opierająca się na celach określonych w krajowych programach reform i dokonywana przez zainteresowane podmioty we współpracy z przedstawicielami rządu zapewniłaby przekonywające i konkretne informacje, które pozwoliłyby na ocenę postępów poczynionych w każdym państwie członkowskim na podstawie wskaźników strukturalnych ⁽⁶⁾, jak również na podstawie ogólnych celów strategii lizbońskiej. Każda krajowa RSG lub podobna organizacja musiałaby przeanalizować i ustalić swoje własne kryteria priorytetowe. Krajowe RSG w takich państwach, jak Belgia, Bułgaria i Francja, już zaczęły przeprowadzać regularne analizy porównawcze (np. co dwa lata) 14 wskaźników uzgodnionych przez rządy państw członkowskich i kilku dodatkowych wskaźników strukturalnych, wykorzystując dane statystyczne łatwo dostępne na stronie internetowej Eurostatu. Pozostałe RSG, jeśli zechcą, mogą pójść ich śladem.

2.8.3 Kryteria krajowe można by modyfikować na podstawie wymagań każdego szczebla (krajowego, regionalnego, lokalnego i sektorowego ⁽⁷⁾) i odpowiednio dostosowywać. W każdej priorytetowej dziedzinie (określonej na wiosennym szczycie Rady Europejskiej w 2006 r.) krajowe wzorce skupiałyby się na gromadzeniu krajowych i regionalnych danych w celu dostarczenia konkretnych wskaźników i miar wykonania. Baza danych powinna

być otwarta dla krajowych RSG, jak również dla partnerów społecznych i innych zainteresowanych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego. Proponuje się następujące praktyczne działania:

- internetowa analiza porównawcza dostępna na stronie EKES-u (strona CESLink ⁽⁸⁾) dla efektywnego gromadzenia i analizy danych w czasie rzeczywistym ⁽⁹⁾;
- dane mogą być gromadzone przez krajowe RSG lub podobne organizacje raz w ciągu trzyletniego cyklu lizbońskiego lub częściej, bądź też powinny one być zapewniane przez istniejące krajowe systemy uczestnictwa;
- wyniki mogłyby być analizowane przez organizowane okresowo okrągłe stoły oraz prezentowane podczas dorocznych konferencji EKES-u.

2.8.4 W ten sposób zainteresowane strony mogłyby wyznaczać realistyczne cele oraz dostarczać spójnych informacji na potrzeby przeglądu krajowych programów reform. Ponadto dane takie łatwo będzie aktualizować i będą one umożliwiały ustawiczną ocenę. Jednocześnie ułatwi to określenie najlepszych praktyk w państwach członkowskich.

Bruksela, 4 grudnia 2008 r.

Przewodniczący Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Mario SEPI

Sekretarz Generalny Europejskiego Komitetu
Ekonomiczno-Społecznego

Martin WESTLAKE

⁽⁶⁾ W grudniu 2003 r. rządy państw członkowskich uzgodniły 14 wskaźników strukturalnych. Są one następujące: PKB na mieszkańca wg SSN, wydajność pracy, stopa zatrudnienia, stopa zatrudnienia wśród starszych pracowników, poziom wykształcenia młodzieży, wydatki krajowe brutto na B+R, komparatywne poziomy cen, inwestycje przedsiębiorstw, odsetek ludności zagrożonej ubóstwem z uwzględnieniem świadczeń społecznych, stopa bezrobocia długoterminowego, dyspersja regionalnych stóp zatrudnienia, łączna emisja gazów cieplarnianych, energochłonność gospodarki, wielkość transportu towarowego w stosunku do PKB. Eurostat regularnie podaje informacje na temat wskaźników strukturalnych:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1133,47800773,1133_47802588&_dad=portal&_schema=PORTAL.

⁽⁷⁾ Szczebel sektorowy — w każdym sektorze działalności gospodarczej trzeba by również określić kolejne kroki niezbędne do osiągnięcia celów lizbońskich (np. innowacja i konkurencyjność).

⁽⁸⁾ Por. <http://www.eesc.europa.eu/ceslink/09-fr/presentation-ceslink-fr.html>

⁽⁹⁾ EKES może wnieść wkład w omawiany proces, udostępniając swoją stronę internetową na publikacje wyników i wymianę informacji.

ZAŁĄCZNIK I

GLÓWNE OPRACOWANIA NA TEMAT STRATEGII LIZBOŃSKIEJ PRZYGOTOWANE PRZEZ EKES WSPÓLNIE Z JEGO SIECIĄ KRAJOWYCH RAD SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH I PODOBNYCH ORGANIZACJI**Sprawozdania podsumowujące na wiosenne posiedzenia Rady Europejskiej:**

- **Wdrażanie strategii lizbońskiej** — Opracowania sporządzone na polecenie Rady Europejskiej z dn. 22–23 marca 2005 r. — Raport podsumowujący przygotowany we współpracy z krajowymi RSG Unii Europejskiej — Opracowania przygotowane przez dwa kraje kandydujące — Sprawozdanie grupy łącznikowej

CESE 1468/2005 rev. (na stronie internetowej EKES-u:

http://www.eesc.europa.eu/lisbon_strategy/events/09_03_06_improving/documents/ces1468-2005_rev_d_en.pdf)

- **Strategia lizbońska 2008–2010. Rola zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego. Raport podsumowujący dla Rady Europejskiej (13–14 marca 2008 r.). Realizacja strategii lizbońskiej: sytuacja bieżąca i przyszłe perspektywy**

CESE 40/2008

Rezolucja na wiosenne posiedzenie Rady Europejskiej:

- **Rezolucja Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie realizacji odnowionej strategii lizbońskiej (rezolucja na posiedzenie Rady Europejskiej z wiosny 2007 r.)**

CESE 298/2007

Sprawozdawca: **Joost Van IERSEL**

Współsprawozdawca: **Miklós BARABÁS**

OPINIE W SPRAWIE PRIORYTETOWYCH DZIEDZIN STRATEGII LIZBOŃSKIEJ

- **„W kierunku europejskiego społeczeństwa opartego na wiedzy — wkład zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w realizację strategii lizbońskiej” (opinia rozpoznawcza)**

Dz.U. C 65 z 17.3.2006, s. 94

Sprawozdawca: **Jan OLSSON**

Współsprawozdawcy: **Eva BELABED, Joost van IERSEL**

- **Potencjał przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich (strategia lizbońska) — opinia z inicjatywy własnej**

Dz.U. C 256 z 27.10.2007, s. 8

Sprawozdawca: **Christine FAES**

- **Inwestycje w wiedzę i innowacje (strategia lizbońska) — opinia z inicjatywy własnej**

Dz.U. C 256 z 27.10.2007, s. 17

Sprawozdawca: **Gerd WOLF**

- **Zatrudnienie grup priorytetowych (strategia lizbońska)**

Dz.U. C 256 z 27.10.2007, s. 93

Sprawozdawca: **Wolfgang GREIF**

- **Definicja polityki energetycznej dla Europy (strategia lizbońska) — opinia z inicjatywy własnej**

Dz.U. C 256 z 27.10.2007, s. 31

Sprawozdawca: **Ulla SIRKEINEN**

INNE DOKUMENTY OPRACOWANE PRZEZ STRUKTURY ROBOCZE DS. STRATEGII LIZBOŃSKIEJ

- **Broszura „58 konkretnych środków mających zapewnić sukces strategii lizbońskiej”**

INNE OPINIE SPORZĄDZONE PRZEZ SEKCJE NIEZALEŻNIE OD STRUKTUR ROBOCZYCH DS. STRATEGII LIZBOŃSKIEJ

- **Zmiany klimatu a strategia lizbońska (opinia z inicjatywy własnej)**

Dz.U. C 44 z 16.2.2008, s. 69

Sprawozdawca: **Ernst Erik EHNMARK**

- **Postawy przedsiębiorcze a strategia lizbońska (opinia z inicjatywy własnej)**

Dz.U. C 44 z 16.2.2008, s. 84

Sprawozdawca: **Madi SHARMA**

Sprawozdawca: **Jan OLSSON**

ZAŁĄCZNIK II

Sprawozdanie podsumowujące z misji do Bukaresztu w dniu 13 października 2008 r.

Delegacja EKES-u spotkała się z organizacjami rumuńskiego społeczeństwa obywatelskiego w siedzibie krajowej Rady Społeczno-Gospodarczej. Prowadzono dyskusje z przedstawicielami 17 organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Pracodawcy i związki zawodowe zgadzają się w wielu sprawach, jednak rząd nie słucha ich głosów. Sformułowano następujące uwagi:

Uwagi ogólne:

- Rząd konsultuje się z partnerami społecznymi na temat krajowego programu reform, jednak harmonogram konsultacji jest często nierealistycznie krótki. Sugestie zgłoszone przez partnerów społecznych zostają bardzo rzadko uwzględnione lub odzwierciedlone w KPR.
- KRP właściwie podejmuje wyzwania energetyczne i klimatyczne, przed którymi staje kraj.
- Dialog społeczny nie funkcjonuje dobrze, o korzyściach z nim związanych należałoby lepiej informować obywateli. Dlatego też wszyscy partnerzy społeczni powinni skuteczniej współpracować i połączyć wysiłki, aby reprezentować interesy społeczno-gospodarcze.
- Wskutek niezrównoważonej polityki płacowej ponad trzy miliony najbardziej konkurencyjnych pracowników wyjechało z kraju, który boryka się teraz z poważnym niedoborem podaży siły roboczej. Potrzeba co najmniej 500 tys. pracowników, aby można było zaspokoić potrzeby różnych sektorów.
- Należy też zreformować ramy prawne dotyczące tworzenia i działalności MŚP.
- Potrzeba więcej instrumentów podatkowych wspierających wzrost gospodarczy i zatrudnienie w Rumunii, szczególną uwagę trzeba zwrócić na 750 tys. osób niepełnosprawnych.
- System kształcenia się przez całe życie jest bardzo słabo rozwinięty.
- Rumuńskie społeczeństwo obywatelskie niepokoi się o bezpieczeństwo zaopatrzenia w surowce, energię itd.
- Korupcja wciąż hamuje rozwój w różnych sektorach.

Uwagi szczegółowe:

- Proces wdrażania prawa pracy napotyka na trudności, z kolei krajowa inspekcja pracy jest mało skuteczna (szara strefa).
- Wdrażanie przepisów dotyczących flexicurity przebiega z oporami; interpretacja i wdrażanie przepisów przez władze rodzą niepewność.
- System szkolenia zawodowego, wraz z tzw. systemem certyfikacji, powinien lepiej odpowiadać na potrzeby różnych sektorów. Obecna sytuacja powoduje poważne osłabienie konkurencyjności całej gospodarki. Potrzebne jest wsparcie w fazie tworzenia, wdrażania i oceny.
- Opłaty parafiskalne utrudniają działalność MŚP.
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego borykają się ciągle z problemem dotyczącym potencjału/finansowania i nie są jeszcze odpowiednio rozwinięte. W komitetach zarządzających funduszami strukturalnymi obecna jest koalicja organizacji pozarządowych, jednak nadal konieczne jest ich większe zaangażowanie.
- W programach kształcenia (szkolne programy nauczania ogólnie wymagają lepszej koordynacji) należałoby uwzględnić ważne problemy związane z energią, klimatem i rozwojem zrównoważonym.

Partnerzy społeczni otrzymują informacje z Komisji Europejskiej. Na szczeblu krajowym wszyscy partnerzy społeczni wezwali rząd, by konsultował się z pozostałymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i lepiej rozwijał zorganizowany dialog obywatelski. Powinno to znaleźć odzwierciedlenie w reformie rumuńskiej krajowej RSG, jako że istnieje już podstawa prawna, zaproponowana na początku przez rząd, jednak inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego nie mają w tej strukturze swojej reprezentacji.
